

Kővágó Dóra

Külcsín vagy belbecs?

Tisztelt Szerkesztőség, kedves Olvasók!

Az idei szóbeli érettségi után támadt dilemmánkat szeretném megosztani Önökkel. Kollégáimban a nagy megmérettetés utáni lazább, már az épületen kívüli, baráti beszélgetés közben felvetődött a következő észrevétel: milyen óriási szerepe is van a retorikának és a stilisztikának az érettségin.

Valójában két tábor próbálta győzködni egymást. Az egyik álláspont az volt, hogy indokolatlanul magas pontot kell adnunk a szóbelin a „hogyan”-ra. Akik ezt az álláspontot képviselték, sérelmezték, hogy a tárgyi tudásnak egyre kisebb az értéke. A tudás és a szorgalom így nem ér annyit, mint amennyit a tanulásba fektetett energia megkívánna. Ráadásul komoly gond, hogy a vizsgadrukk miatt sok diák nem képes erre is, azaz a formára is figyelni. A felelet közben számukra nagyobb biztonságot ad, ha csak a tananyagra koncentrálhatnak.

A másik oldal azzal érvelt, hogy a mai világban bizony rengeteget számít a külsőség, a csomagolás, a hogyan. Akár tetszik ez nekünk, akár nem. Miért hoznánk hátrányos helyzetbe diákjainkat azzal, hogy ezt nem ismerjük be? Rendkívül hasznos lehet számukra az élet szinte minden területén, ha ügyes, hatásos fordulatokat tudnak használni, ha tudják azt, hogyan kell felépíteniük a mondanivalójukat, hogyan domborítsák ki erősségeiket, hogyan vonják el a figyelmet arról, amit kevésbé tudnak. Szerintük az összes tantárgyban fel lehet használni ezeket az ismereteket, éppen ezért talán még nagyobb hangsúlyt kéne fektetni erre.

Fontosnak tartom a tárgyi tudást irodalomból és nyelvtanból is, de sajnos még az idei érettségin is előfordult, hogy „száraz és ledarálós” stílusban adta elő a diák az amúgy tartalmilag hibátlan mondandóját. Gyakori az is, hogy bizonytalankodva, kezét tördelve felel a diák, pedig egyébként jókat mond. Ezekben az esetekben tényleg nem igazán meggyőző az előadás. Úgy gondolom, hogy itt nekünk, tanároknak is nagy a felelősségünk. Fontos olyan légkört teremtenünk, hogy a tanulók biztonságban érezzék magukat. Ehhez a sok gyakorlással, mintafeladattal és az érettségi menetének részletes megbeszélésén túl az is szükséges, hogy olyan kapcsolatot alakítsunk ki velük, amely segíti a lehető legjobb teljesítményük elérését.

Nagyon érdekes eset, amikor két diák ugyanazt a tételt húzza, és egyikük mondandóját ügyesen felépítve, magabiztosan, meggyőzően mondja el szinte ugyanazt, amit ide-oda csapongó, magától is megrettenő tanulótársa. Fontosnak tartom tantárgyainknak ezt a szegmensét, hiszen talán tényleg ez a terület az, amelyet az életben a leginkább használhatnak majd tanulóink. Ráadásul azt vettem észre, hogy az ezzel kapcsolatos játékokat, feladatokat kedvelik leginkább a diákok. Szerencsére számos érdekes és hasznos feladatgyűjtemény áll rendelkezésünkre ebben a tárgykörben. A nem magyar szakos tanárok is ez alapján tudják megállapítani a tanuló produkcióját. Bevallom, nagyon jólesett, amikor idén az érettségi elnök külön kiemelte, hogy milyen meggyőző volt diákjaim feleletében az, hogy idézettel indítottak és tételvázlatot is mondtak.

Jelenleg a magyar nyelv és irodalom érettségin maximum 25-25 pontot lehet szerezni az előadásmóddal és a tárgyi ismerettel. Ezt egy kicsit túlzónak tartom. Mint soraimból kiderült, egyetérttek az előbbi fontosságával, de nem ilyen arányban. Meglátásom szerint, ha nem is sokkal, de változtatni kellene ezen a felosztáson, a tárgyi tudás javára. Ennek ellenére szívesen ismernék meg új szempontokat, észrevételeket az általam vázolt dilemmával kapcsolatban.

További jó és eredményes munkát kívánva:

Budapest, 2011. augusztus. 28.

Kővágó Dóra

Széchenyi István Gyakorló Kereskedelmi Szakközépiskola

Budapest, VIII. kerület

Kővágó, Dóra: Extrinsic or intrinsic value?

Az írás szerzőjéről

Kővágó Dóra

Széchenyi István Gyakorló Kereskedelmi Szakközépiskola, Budapest, Magyarország

kovagodora[kukac]gmail.com